

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Introducció

El Projecte Lingüístic de Centre de l'Institut Alexandre de Riquer és un document de referència per a tota la comunitat educativa del centre en la presa de decisions organitzatives, pedagògiques, de relació formal i informal i de contractació de serveis i activitats en relació al tractament de les llengües.

És un projecte que emmarca el tractament de les llengües i forma part del Projecte Educatiu de Centre.

Recull els aspectes següents:

- El paper de la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.
- El tractament de les llengües, tant les curriculars com les no curriculars, en els espais d'educació formal i no formal del centre.
- Els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques

Objectius projecte lingüístic

- Garantir l'ús del català com a principal vehicle d'ensenyament- aprenentatge.
- Assolir l'ús majoritari del català com a llengua de relació en tots els àmbits del centre.
- Assegurar un tractament de les llengües que doni resposta a la situació sociolingüística de l'alumnat, ensenyaments previs i projecció cap a una societat multilingüe, aconseguint una sòlida competència comunicativa en finalitzar l'ESO, tant en català com en castellà i en llengües estrangeres.
- Potenciar l'educació de parlants plurilingües i pluriculturals.
- Aconseguir la competència en castellà i en llengües estrangeres com a eina d'aprenentatge de continguts diversos i com a porta oberta a altres persones i cultures.
- El respecte envers totes les llengües
- Potenciar el desig d'aprendre altres llengües.
- Potenciar la valoració positiva de la diversitat lingüística
- Potenciar la valoració personal des del respecte per la llengua materna i cultura pròpia de cada alumne.
- Promoure valors de solidaritat, tolerància i respecte en un marc de diàleg i convivència multicultural.
- La importància acadèmica i laboral de l'aprenentatge d'altres llengües i cultures
- Garantir l'ús de la llengua catalana com a eix vertebrador del procés d'acollida en un sentit ampli: alumnes i famílies.
- Disposar de mesures necessàries que facilitin la immersió lingüística de l'alumnat nouvingut, especialment la immersió a la llengua catalana.
- Assegurar estructures organitzatives i de funcionament al centre que permetin la coordinació de propostes didàctiques centrades en aspectes lingüístics.

COORDINACIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

La coordinació del PLC l'exerceix un professor o professora designat per la direcció del centre i té les funcions següents:

- Gestionar i dinamitzar el projecte lingüístic de centre: redacció, modificació i actualització dels objectius anuals amb l'assessorament de la coordinadora LIC de la zona.
- Assessorar el professorat en qüestions d'acollida lingüística dels nouvinguts i oferir suports per l'accés al currículum ordinari d'aquests alumnes.

- Elaborar un pla de treball anual en relació a la coordinació de l'aula d'acollida i la coordinació LIC.
- Col·laborar en l'actualització dels documents organitzatius de centre i en la gestió de les actuacions que fan referència a la llengua, interculturalitat i cohesió social.

Exigències lingüístiques de la nostra societat

El plurilingüisme social és una realitat.

Un dels grans reptes educatius és formar alumnes competents no només en les dues llengües oficials, sinó també en una tercera i quarta llengües.

Entenem que aquest projecte ha de ser plurilingüe per tal d'adaptar-se a la realitat actual.

USOS LINGÜÍSTICS

▣ ALUMNAT

Els alumnes procedeixen bàsicament de l'escola de primària de Calaf (Alta Segarra) i de les poblacions més properes (Sant Martí de Sesgueioles, Torà, Prats de Rei...)

Gairebé el 100% d'alumnes utilitzen la llengua catalana com a vehicle de comunicació quotidiana, fins i tot els d'origen estranger. Els alumnes nous de segona generació utilitzen majoritàriament la llengua d'origen en el context familiar i la llengua catalana per relacionar-se amb els amics, a l'institut i en contextos comunicatius fora del nucli familiar.

L'arribada d'alumnes nous es va veure reduïda a partir del 2010 a causa, sobretot, de la crisi econòmica general.

A partir del curs 2017-18 es produeix una nova arribada d'alumnes procedents d'altres països per reagrupament familiar o ocupació. Aquests s'incorporen al centre sense conèixer cap de les dues llengües oficials o només el castellà.

Països d'origen: la majoria provenen del Marroc i en menor grau d'altres països com ara, Guinea equatorial, l'Índia, Ucraïna o Amèrica del Sud.

Malgrat l'ús elevat de la llengua catalana com a vehicular, hi ha un percentatge d'alumnes d'origen estranger, amb més de 3 anys al sistema educatiu català o fins i tot nascuts aquí, que presenten dificultats en el llenguatge acadèmic ja que la seva llengua habitual, en el si de la família i en l'entorn proper, és una altra i els continguts curriculars vinculats a lloc d'origen i la cultura poden ser diferents i /o no estar prou consolidats. Aquest fet ens porta a dissenyar actuacions pedagògiques i organitzatives específiques detallades en l'apartat que fa referència a l'atenció lingüística.

▣ CENTRE

Llengües de les diferents activitats del centre:

- Llengua de les activitats acadèmiques i dels materials: català, castellà, anglès i francès
- Llengua de les activitats extraescolars i complementàries: català i anglès.
- Llengua de la vida orgànica del centre: català
- Llengua de projecció del centre: català i anglès

ATENCIÓ LINGÜÍSTICA ALS ALUMNES DEL CENTRE

Alumnes de procedència estrangera

Es considera nouvingut aquell alumne de nacionalitat estrangera que s'incorpora per primera vegada al sistema educatiu a Catalunya en els darrers dos anys.

Es preveuen mesures específiques destinades a assegurar un bon acolliment d'aquests alumnes (PLA D'ACOLLIDA)

Alumnes en procés d'assolir el llenguatge acadèmic

En aquest grup incloem diferent tipologia d'alumnat:

- S'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya i no tenen com a llengua familiar cap de les dues llengües oficials a Catalunya.
- Poden haver superat els dos o tres primers anys d'acollida i estan en procés d'assolir el domini del llenguatge acadèmic.

La major part d'aquests alumnes inicien l'educació secundària amb dèficit de llenguatge acadèmic i necessiten suport lingüístic per seguir el currículum ordinari.

El centre organitza diferents tipus de suports:

- Atenció individualitzada (un professor o professora ajuda l'alumne en les diferents tasques acadèmiques: tècniques per estudiar, resolució de dubtes, comprensió enunciats, anticipació continguts...)
- Estudi assistit (alumnes de 1r/2n d'ESO reben suport d'alumnes voluntaris d'altres cursos per millorar el rendiment acadèmic i el domini del llenguatge acadèmic)
- Suport aula ordinària

PROJECTES I PROGRAMES PLURILINGÜES

El centre dissenya projectes i participa en programes, projectes i activitats que tenen com a objectiu millorar la competència lingüística dels alumnes i afavorir i consolidar el plurilingüisme. L'objectiu és formar parlants plurilingües amb una actitud positiva i oberta vers la diversitat lingüística.

Grup d' Experimentació Plurilingüisme (GEP)

Des del curs 2016-17 el nostre centre inicia el projecte GEP (Grup d'experimentació per al plurilingüisme). El principal objectiu és millorar la competència comunicativa en llengua estrangera de tots els nostres alumnes.

El fet de formar part d'aquest projecte permet, al grup impulsor creat en el centre, rebre una formació especialitzada per incorporar l'anglès dins les diferents àrees curriculars i donar-li més presència al dia a dia de l'escola.

Fases de treball a partir del curs 2016-17:

- Constitució del grup impulsor
- Participació en les sessions formatives organitzades pel Departament.
- Adaptació del projecte lingüístic als canvis motivats per la participació en aquest programa.
- Fase inicial de diagnòstic.
- Concreció del projecte.
- Informació al claustre del objectius del programa i de les actuacions vinculades.
- Difondre la participació en el programa i els resultats d'aquest a través del web o altres mecanismes de difusió.

Durant el curs 2018-19 s'inicia el projecte *Classical origins of Europe* en col·laboració amb altres instituts europeus en el marc del projecte Erasmus+. Es tracta d'un projecte pilot entre joves estudiants de diferents països d'Europa que té com a objectiu promoure l'aprenentatge de l'herència clàssica comuna (grega i romana) a partir de l'experiència i el treball cooperatiu.

CURSOS ANTERIORS

Continguts en anglès o francès en àrees no lingüístiques

CURS 2015-2016:

Tecnologia

Dinamització lingüística i comunicativa de l'anglès.

Iniciació al llenguatge tecnològic.

1r ESO: eines taller

2n ESO i 3r ESO: una part del currículum es fa íntegrament en anglès. Informació audiovisual en anglès.

Batxillerat: informació audiovisual.

Metodologia CLIL/AICL

Informàtica (Infomació web)

Treball amb guions gràfics per tal d'editar vídeos.

Documents en anglès al Moodle del centre

Unitats didàctiques íntegrament en anglès.

Tecnologia

A partir del programa internacional *Erasmus +* es realitzen activitats a l'aula seguint la metodologia CLIL/AICLE.

- 2n i 3r ESO: vocabulari específic, unitats didàctiques exclusivament en anglès i visionat de documentals
- 4t d'ESO: s'imparteix l'assignatura en anglès.
- Batxillerat tecnològic: documentació visual

Història de l'art

- Comentaris d'obres d'art

Cultura clàssica

- 4t ESO i 1r i 2n Batxillerat
- Visionat de pel·lícules i documentals en versió original anglesa.
- Textos i material bibliogràfic comentats en anglès.

Música en anglès

Durant el curs 2015-16 s'introdueix l'anglès a l'àrea de música:

- Comunicació oral en anglès a l'aula.
- Anàlisi d'audicions musicals
- Activitats sobre textures musicals (continguts i vídeos explicatius en anglès)

Literatura anglesa

Lectures:

Frankenstein (Josep M. Solà)

Llengua francesa

- Iniciació a la llengua francesa (3r ESO)

- Aprofundiment (4t ESO i Batxillerat -modalitat social i humanística)
- Activitats relacionades amb la cultura francesa (documentals, cinema, teatre...)

APRENTATGE ACTIU D'IDIOMES

Es tracta d'un programa per promoure la competència lingüística en llengua anglesa. Els alumnes han de realitzar un treball sobre un tema, relacionat amb la cultura anglesa, al llarg del curs i si supera la fase prèvia de selecció entre diferents centres que hi participen, es concedeix una beca d'estudis per als alumnes participants que consisteix en una estada en un país anglosaxó durant quinze dies a l'estiu per millorar l'anglès.

2008-2009. Alumnes de 2n d'ESO (Wind power energy around us) Energia eòlica.

2009-10. Alumnes de 2n d'ESO (Adventures and discoveries) *Robinson Crusoe* (Daniel Defoe)

2011- 12. Alumnes de 2n d'ESO. *David Copperfield* de Charles Dickens (centenari de l'escriptor)

FOMENT DE RELACIONS CULTURALS

Intercanvi amb altres cultures (Alemanya) 3r ESO

des del 2006

Té dos objectius primordials. Un seria l'intercanvi cultural entre alumnes de dos centres i l'altre seria afavorir la competència lingüística en llengua estrangera ja que les comunicacions entre els alumnes s'acostumen a fer en anglès.

Són estades d'una setmana amb famílies i també es realitzen diferents activitats culturals: monuments, museus.

Prèviament a la visita moltes vegades hi havia un intercanvi entre els alumnes a través de les xarxes socials de manera que també es promou l'ús efectiu de la llengua anglesa.

Durant els darrers cursos s'han realitzat intercanvis en diferents països europeus. El centre ha anat oferint un intercanvi a 3r d'ESO i un altre a 1r de Batxillerat. S'intenten alternar dos països especialment: Alemanya i Itàlia. S'han fet intercanvis amb un institut de Datteln (Alemanya), Münster (Alemanya) i també amb Bolònia (Itàlia) i Alcamo (Sicília).

L'objectiu d'aquests intercanvis ha estat conèixer la cultura dels llocs visitats i implementar l'ús de les llengües estrangeres en les comunicacions entre els alumnes.

Projecte Erasmus + KA1

Es tracta d'un projecte adreçat al professorat que consisteix en unes estades a l'estranger e durada de 2 cursos acadèmics.

En el nostre centre s'hi van acollir 7 professors (1 d'anglès, 1 de francès i la resta d'altres matèries: socials, clàssiques, música, tecnologia, castellà) que van assistir a cursos de llengua anglesa o francesa al Regne Unit i a França per tal de millorar el seu nivell lingüístic i adquirir noves metodologies per a l'aprenentatge de les llengües estrangeres)

Projecte My Town

Es van iniciar el gener del 2015 i va finalitzar el gener del 2016.

Es tracta d'un projecte PROMECE subvencionat pel Ministerio de Educación y Ciencia.

L'objectiu d'aquest tipus de projecte és que centres de diferents comunitats autònomes treballin sobre un tema que pugui treballar-se interdisciplinament. En el nostre cas l'objectiu del projecte era treballar el patrimoni cultural de les diferents poblacions on estan ubicats els instituts.

Els nostres socis eren Alcoi (Alacant), El Viso del Alcor (Sevilla), Lorca (Múrcia) i San Clemente (Cuenca). El treball que es va realitzar feia especial incidència en les següents disciplines:

- Socials (investigació sobre la història del municipi, patrimoni material i immaterial)
- Tecnologia (TIC. L'objectiu final ha estat fer una guia virtual per la població que fos accessible a través dels codis QR)
- Llengües (tots els vídeos i textos que s'han produït han estat realitzats en català, castellà i anglès)
- EVP (disseny gràfic de cartells i tríptics)
- Matemàtiques (treballs sobre figures geomètriques a l'arquitectura urbana)
- Música (investigació sobre música tradicional, edició de peces musicals)

COMÈNIUS

Des del 1997 s'han realitzat diferents projectes Comènius subvencionats per la Unió Europea.

El treball es realitza en anglès com a llengua d'intercomunicació entre els diferents països.

Aquests projectes tenen com a objectiu que diferents centres d'Europa treballin en comú i de forma interdisciplinària. Es realitzen trobades entre els diferents països per posar en comú la feina realitzada prèviament a cada centre. En aquestes trobades es realitzen també visites culturals.

Els diferents projectes han estat els següents:

1997- 2000. Schools on Integrated Learning (treball sobre l'entorn natural) socis: Àustria

2006 - 2009. Interdisciplinary Project Mining (relacionat amb les mines de Calaf) socis: Alemanya i Sicília.

2008 - 2011. Water: a vital element (estudi sobre la importància de l'aigua) socis: Alemanya, Sicília i Turquia.

2012 - 2014. Better prevent than cure (estudi sobre les problemàtiques adolescents) socis: Polònia, Turquia i Sicília.

2013 - 2015. Alternatives energies (estudi sobre les energies alternatives). socis: Alemanya, Grècia, Estònia.